

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය - 2024

09 - පීඒ විද්‍යාව- II
ලකුණු දීමේ පටිපාටිය

A කොටස - ව්‍යුහගත රචනා

1. (A) (i) පහත සඳහන් එක් එක් ප්‍රෝටීනයේ කෘත්‍යය සඳහන් කරන්න.

1 pt

(a) මස්තු ඇල්බියුමින් : මේද අම්ල පරිවහනය

(b) ඕවාල්බියුමින් : බිත්තරවල සංවිත (ද්‍රව්‍ය) විමෝචනය ක්‍රියා කිරීම

1 pt

(ii) (a) ඇමයිනෝ අම්ල උභයගුණි අණු ලෙස සැලකෙන්නේ ඇයි?

(එකම) අණුවේ ක්ෂාරීය ස්වභාවයක් ඇති (ඇමයිනෝ) කාණ්ඩයක් සහ ආම්ලික (ස්වභාවයක්) ඇති (කාබොක්සිල්) කාණ්ඩයක් තිබීම නිසා/ (එකම) අණුවේ ක්ෂාරීය (ස්වභාවයක්) හා ආම්ලික ස්වභාවයක් තිබීම නිසා.

1 pt

(b) සත්ත්ව මේද සහ ශාක මේද අතර ඇති වෙනස්කම් දෙකක් සඳහන් කරන්න.

- සත්ත්ව මේදවල ද්විත්ව බන්ධන නැත/ සත්ත්ව මේද සංතෘප්ත මේද අම්ලවලින් තැනී ඇති අතර ශාක මේදවල ද්විත්ව බන්ධන ඇත/ ශාක මේද අසංතෘප්ත මේද අම්ලවලින් තැනී ඇත.
- කාමර උෂ්ණත්වයේදී සත්ව මේද සහ ලෙස පවතින අතර ශාක මේද ද්‍රව තත්වයේ පවතී.

2 pts

(iii) (a) සත්ත්ව සෛලීය සැකිල්ලේ අතරමැදි සූත්‍රිකාවල සංඝටකයක් වන, ඇල්ෆා හෙලික්ස් ව්‍යුහයක් දරන ප්‍රෝටීනයක් නම් කරන්න.

කෙරටින්

1 pt

(b) බැක්ටීරියා සහ සයනොබැක්ටීරියා යන දෙකෙහි ම සෛල බිත්තිවල ඇති නමුත් ආකිබැක්ටීරියා සෛල බිත්තිවල නොමැති සංයෝගයක් නම් කරන්න.

පෙප්ටිඩොග්ලයිකන්

1 pt

(iv) (a) සංයුක්ත ආලෝක අන්වීක්ෂයක් තුළින් නිරීක්ෂණය කරන විට උපතෙන් කාලය සඳහා වස්තුව ලෙස ක්‍රියා කරන්නේ කුමක් ද?

අවතෙත් කාලය / අවතෙත මගින් ඇති කරන ලද නිරූපකයේ (විශාලනය වූ) ප්‍රතිබිම්බය

1 pt

(b) සම්ප්‍රේෂණ අලෙස්ට්‍රෝප් අන්වීක්ෂය තුළින් නිරීක්ෂණය කිරීම සඳහා නිරූපක වර්ණ ඇන්ඩ්‍රො භාවිත කරන්නේ කුමක් ද?

බැර ලෝහ

1 pt

(v) රළු සහ සිහින් අන්තර්ලාස්මීය ජාලිකා යන දෙක ම මගින් ඉටු කරනු ලබන කාර්යයන් දෙකක් සහ සිහින් අන්තර්ලාස්මීය ජාලිකාව (SER) මගින් පමණක් ඉටු කරනු ලබන කාර්යයන් දෙකක් සඳහන් කරන්න.

- (a) දෙක ම මගින්: පොස්ෆොලිපිඩ සංශ්ලේෂණය / නිපදවීම 2 pts
පරිවහන ආශයිකා නිපදවීම
- (b) SER මගින් පමණක්: 2 pts
 - විෂ හරණය
 - ස්ටෙරොයිඩ/තෙල් සංශ්ලේෂණය / නිපදවීම
 - Ca^{2+} ගබඩා කිරීම, කැල්ක්සිනික් ඉහළ
 - කාබෝහයිඩ්‍රේට් පරිවෘත්තිය, (මිනූම 2 ක්)

(B) (i) සත්ත්ව සෛලවල බහිෂ්කෛලීය පූරකයේ වඩාත් සුලබ ග්ලයිකොප්‍රෝටීනය නම් කරන්න.

කොලැටින් 1 pt

(ii) (a) සෛල තුළ පහත සඳහන් එක් එක් කාර්යය ඉටු කරන උපසෛලීය සංඝටකය බැගින් නම් කරන්න.

අවශේෂ ද්‍රව්‍ය සෛලයෙන් පිටතට පරිවහනය කිරීම : ලයිසොසෝම 1 pt
 සෛලජලාස්මීය සංසරණය : සෛල සැකිල්ල 1 pt

(b) ශාක සෛලවල සෛලජලාස්ම විභාජනයේදී සෛල කලය තැනීම සඳහා දායක වන ඉන්ද්‍රියකාව කුමක් ද?

ගොල්ගි උපකරණය 1 pt

(iii) වර්ණදේහ සෛලය මධ්‍යයේ පිහිටන්නේ අනුනත විභාජනයේ කුමන කලාවේදීද?

යෝග කලාව 1 pt

(iv) මානව දේහයේ G_0 කලාවේ පවතින සෛල වර්ග දෙකක් නම් කරන්න.

රතු රුධිර/ස්නායු සෛල, පේශි සෛල / කාන්තා වැඩි/පිරිමි වැඩි/හෘද සෛල 2 pts

(v) (a) සෛලීය ශ්වසනයේදී පහත සඳහන් එක එකක් සිදුවන නිශ්චිත ස්ථානය සඳහන් කරන්න.

ග්ලූකෝස් පයිරුවේට් බවට බිඳ හෙළීම : සයිටොසොලය තුළ 1 pt
 මික්සැලො ඇසිටේට් නිපදවීම : මයිටොකොන්ඩ්‍රියා පූරකය තුළ 1 pt

(b) පහත සඳහන් එක එකෙහි අවසාන හයිඩ්‍රජන් ප්‍රතිග්‍රාහකයා නම් කරන්න.

එකිල් මද්‍යසාර පැසීම : ඇසිටැල්ඩිහයිඩ් 1 pt
 ලැක්ටික් අම්ල පැසීම : පයිරුවේට් 1 pt

(C) (i) (a) එන්සයිමවල සහසාධක යනුවෙන් හැඳින්වෙන්නේ මොනවා දැයි සඳහන් කරන්න.

ඉන් ශ්‍රේණි සමහර එන්සයිමවල උත්ප්‍රේරක ක්‍රියාව සඳහා අත්‍යවශ්‍ය ප්‍රෝටීන නොවන සංයෝග/සංඝටක

(b) අකාබනික සහසාධක දෙකක් නම් කරන්න. 1 pt

Zn^{++} , Fe^{++} , Cu^{++} , K^+

(මිනූම 02 ක්) 2 pts

(ii) (a) ADP මගින් එන්සයිමයක ඇලොස්ටරික යාමනය සිදු කරනු ලබන්නේ කෙසේ ද?

- ඇලොස්ටරික සක්‍රියකයක් ලෙස ක්‍රියා කරයි.
- එන්සයිමයේ යාමක ස්ථානයට බැඳේ. (ATP නිපදවීම උත්තේජනය කරයි.)
- කාතාමයභී සක්‍රිය ස්ථානයේ හැඩය තහවුරු කරයි.

3 pts

(b) පිෂ්ඨය මත ඇමයිලේස්වල ක්‍රියාව පෙන්වීම සඳහා දර්ශකයක් ලෙස භාවිත කළ හැකි ද්‍රාවණයක් නම් කරන්න.

- අයඩින් ද්‍රාවණය / I_2/KI (I₂-KI)

(මිනූම 01 ක්)

1 pt

(iii) (a) හරිතලව දළ ප්‍රභාපද්ධති පිහිටන්නේ කොතැන්හි ද? තයිලකොයිඩ පටලවල

1 pt

(b) ප්‍රභාපද්ධති I හිදී සහ ප්‍රභාපද්ධති II හිදී ක්ලෝරොෆිල් a අණු මගින් අවශෝෂණය කර ගනු ලබන ආලෝකයේ තරංග ආයාම සඳහන් කරන්න.

ප්‍රභාපද්ධති I : 700 nm

1 pt

ප්‍රභාපද්ධති II : 680 nm

1 pt

(iv) ප්‍රභාසංශ්ලේෂණයේ ආලෝක ප්‍රතික්‍රියාවේදී සිදුවන වක්‍රීය ඉලෙක්ට්‍රෝන ගලනය, පේෂීය ඉලෙක්ට්‍රෝන ගලනයෙන් වෙනස් වන ආකාරයක් සඳහන් කරන්න.

- PS I හි පමණක් සිදු වේ.
- NADPH නිපද නොවේ/ ATP පමණක් නිපද වේ.
- ඔක්සිජන් නිදහස් නොවේ. / ජලය විඝෝෂණය නොවේ.

3 pts

(v) ප්‍රභාසංශ්ලේෂී ශාක ශුන්‍යාංශයකින් ඉයෝනයේදී ඉතා බහුල විය. ශුන්‍යාංශයකින් ඉයෝනයේ යුග ධූන නම් කරන්න.

පේලියොසොයික, මිසොසොයික, සීනොසොයික

3 pts

40 pts x 2.5 = ලකුණු 100

2. (A) (i) ආකියා අධිරාජධානියේ ජීවීන් සියල්ලට ම හෝ කීපදෙනෙකුට සහ යුක්කාරියා අධිරාජධානියේ ජීවීන්ට පොදු ලක්ෂණ පහක් සඳහන් කරන්න.

- DNA සමග බැඳුණු හිස්ටෝන ප්‍රෝටීන ඇත.
- ජානවල ඉන්ට්‍රෝන ඇත.
- ප්‍රෝටීන සංශ්ලේෂණයේ ආරම්භක ඇමයිනෝ අම්ලය මෙතියොනීන් වේ.
- RNA පොලිමරේස් බොහෝ ආකාර ඇත. / 3 ක් ඇත.
- ප්‍රතිජීවක/ ස්ට්‍රෙස්ටොමයිසින්/ ක්ලෝරම්පෙනිකෝල් මගින් වර්ධනය නියේධනය නොවේ.
- පටල ලිපිඩවල ශාකනය නොවූ හයිඩ්‍රොකාබන ඇත.

(මිනූම 05 ක්)

5 pts

(ii) සෙලිසුලෝස්වලට අමතරව සමහර ප්‍රෝටීස්ටාවන්ගේ සෛල බිත්තිවල දැකිය හැකි ද්‍රව්‍ය තුනක් සඳහන් කර එම එක් එක් ද්‍රව්‍යය දරන ජීවියෙක්/ජීවීන් කාණ්ඩයක් බැගින් නම් කරන්න.

ද්‍රව්‍යය	ජීවියා/ජීවීන් කාණ්ඩය	ප්‍රතිචාරය
ඇල්ජිනික් අම්ලය	Sargassum / <i>ප්‍රොසොපියා</i>	2 pts
සිලිකා	ඩයටම්	2 pts
පෙක්ටින්	ඩයටම්	2 pts

(iii) බීජ ශාකවල ඩිම්බය තැනෙනුයේ කුමන ව්‍යුහයන්ගෙන් ද?

මහා බීජාණුධානිය, මහබීජාණුව, ආවරණ පටල / *විටිනාට්ස්* 3 pts

(iv) *Ascaris* (වට පණුවා) නිදර්ශකයක් බැගින් පරීක්ෂා කළ විට දැකිය හැකි නෙමටෝඩා වංශයේ ලාක්ෂණික ලක්ෂණ පහක් සඳහන් කරන්න.

- දෙකලවරින් සිහින් වී යන සිලින්ඩරාකාර දේහය
 - දේහයේ පූර්ව කෙලවර පිහිටි සංවේදී පිටිකා
 - බණ්ඩනය නොදැක්වීම/ බණ්ඩනය නොවූ දේහය
 - දේහ බිත්තියේ බහිස්ප්‍රාචී *ස්කිනි* තිබීම
 - විශේෂිත සංවරණ ~~ආකෘති~~ නොමැති වීම
 - ද්විපාර්ශ්වික සමමිතිය
 - (පැහැදිලි) ශීර්ෂණයක් නොමැති වීම
- (මනුෂ්‍ය 05ක්) 5 pts

(B) (i) කේසර වැනි ව්‍රිකෝමවල කෘත්‍යයන් දෙකක් සඳහන් කරන්න.

- ජල හානිය අඩු කරයි. *ජල ආර්ථ චලක්ෂණ - ලොව්ග් නැ.*
 - වැඩිපුර(පතිතවන) ආලෝකය පරාවර්තනය කරයි.
- 2 pts

(ii) ශාකවල අරීය පරිවහනයේ සම්ප්‍රේෂණ මාර්ගය තැනෙනුයේ මොනවායින් ද?

- සයිටොසොලය සහ
 - ප්ලාස්ම බන්ධ මගින්
- 2 pts

(iii) ශාක තුළට සල්ෆර් අවශෝෂණය කර ගන්නේ කුමන ආකාරය ලෙස ද?

SO_4^{2-} / සල්ෆේට් අයන ලෙස 1 pt

(iv) භෞමික ශාක අභ්‍යන්තර සංසේචනය සිදු කරන්නේ ඇයි?

ජනමාණු වියළීම වලක්වා ගැනීමට 1 pt

(v) සහාල ශාකවලට ගුරුත්වය හඳුනාගැනීම සඳහා උපකාරී වන තුලාශ්ම යනු මොනවා ද?

(සන) පිෂ්ඨ කණිකා සහිත විශේෂණය වූ ලව 1 pt

(C) (i) ආලෝක අන්වීක්ෂයක් තුළින් නිරීක්ෂණය කළ විට කංකාල පේශි පටකයක දැකිය හැකි ව්‍යුහාත්මක ලක්ෂණ සඳහන් කරන්න.

- බහු ත්‍රාස්වික වීම/ එක් සෛලයක ත්‍රාස්වි රැසක් තිබීම
- විලේඛන තිබීම/ විලිඛිත වීම
- දිගු සෛල වීම
- සිලින්ඩරාකාර වීම

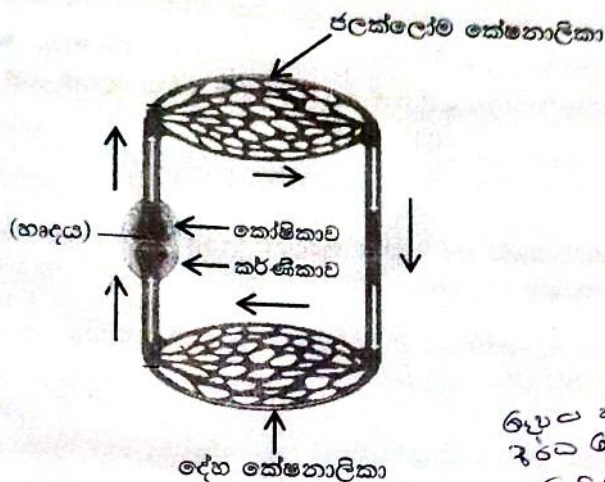
(මනුෂ්‍ය 03ක්) 3 pts

(ii) මානවයින්ගේ පෝෂණයේදී දිව මගින් ඉටු කරනු ලබන කාර්යයන් සඳහන් කරන්න.

- ආහාර බෙදාය සමග මිශ්‍ර කිරීම
- ආහාර ගුලි සෑදීම
- ගිලීම පහසු කිරීම
- ආහාර ගුලි මුඛ කුහරයේ අපර කොටසට හා ග්‍රසනිකාවට තල්ලු කිරීම

5 pts

(iii) මත්ස්‍යයින්ගේ ජීව සංසරණයේදී රුධිරය ගලා යන දිශාව නම් කරන ලද රූපයට සහතික කරන්න.

ප්‍රධාන නම් කරන්නේ රුධිරය ගලා යන දිශාවයි.
 රුධිරය ගලා යන දිශාව නම් කරන ලද රූපයට සහතික කරන්න.
 (ගැලිම් සටහනට ලකුණු නැත)
 රුධිරය ගලා යන දිශාව දැක්වීම 1 pt

(iv) මානවයින්ගේ කේෂනාලිකාවලදී සිදු වන ද්‍රව්‍ය හුවමාරුවේදී හානි වන තරල සහ ප්‍රෝටීන නැවත රුධිරයට එක් වන්නේ කෙසේ ද?

ගෙලේ පාදස්ථයේ පිහිටි ශිරාවලට (ශිරා දෙකකට) විවෘත වන විශාල වසා නාල දෙකක් වස්සේ

2 pts

(v) (a) අධර මහා ශිරාවේ ඇති රක්තාණු මහා ධමනියට පැමිණෙන මාර්ගය නිවැරදිව දක්වන්න.

(අධර මහා ශිරාව) → දකුණු කර්ණිකාව → දකුණු කෝෂිකාව → පුප්පුශීය ධමනි
 ↓
 (පුප්පුශීය කේෂනාලිකා)
 ↓
 (මහා ධමනිය) ← වම් කෝෂිකාව ← වම් කර්ණිකාව ← පුප්පුශීය ශිරා

1 pt

(b) සංසිඳුණ සතුන්ට ශ්වසන වර්ණක පරිණාමය වී ඇත්තේ ඇයි?

රුධිරය සංසිඳුණ ජලීය මාධ්‍යවලදී ඔක්සිජන්වල ද්‍රාව්‍යතාවය අඩු හෙයින් ශ්වසන පාෂයේ සිට පටක/අවයව වෙත ඔක්සිජන් පරිවහනය කිරීමට

1 pt

40 pts x 2.5 = ලකුණු 100

3. (A) (i) (a) සකුන්ති ස්වභාව ව්‍යුහ අවශ්‍ය වන්නේ ඇයි?

දේහය විශාල වන විට සහ සංකීර්ණ වන විට දේහ පාෂය හරහා සිදුවන වායු හුවමාරුව
ශක්ති අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමට ප්‍රමාණවත් නොවීම

(b) මානවයාගේ පෙළුම් ධාරිතාව සහ මුළු පෙණහැලි ධාරිතාව අතර ඇති වෙනස සඳහන් කරන්න.

පෙළුම් ධාරිතාව යනු ආශ්වාස සහ ප්‍රශ්වාස කළ හැකි උපරිම වාත පරිමාව වන අතර
පෙණහැලි ධාරිතාව යනු පෙණහැලීමට දරා ගත හැකි උපරිම වාත පරිමාවයි.

ඡායාරූපයේ බාහිර කොටස - වෙනත් කොටස - (වෙනත් කොටස)

(ii) මානවයින්ගේ 'ප්‍රතිදේහජනක ඉදිරිපත් කරන සෛල' වර්ග දෙකක් නම් කරන්න.

ලකුණු නැත

(iii) (a) බොහෝ ජලජ අපාෂයවංශීන්ට තයිට්‍රජනීය අපද්‍රව්‍ය ඇමෝනියා ලෙස ඛනිජප්‍රාචය කිරීමේ
ඇති වාසිය සඳහන් කරන්න.

(ඛනිජප්‍රාචය සඳහා ඇමෝනියා) නිපදවීමට වැය වන ශක්තිය (අනෙක් ඛනිජප්‍රාචී ද්‍රව්‍ය/
අපද්‍රව්‍ය නිපදවනවාට වඩා) අඩු වීම.

(b) මානව වෘක්කාණු තුළදී ජලය වැඩි ප්‍රමාණයක් ප්‍රතිශෝෂණය වන ක්‍රියාවලිය කුමක් ද?

ආප්‍රාතිය

(c) ඇතැම් ධාවකයන්ගේ වෘක්කාණු අභ්‍යන්තරව විවෘත වන ස්ථානය සඳහන් කරන්න.

සිලෝමය

(iv) (a) නිදන්ගත වකුගඩු රෝගය යනු කුමක් ද?

කාලයත් සමග ක්‍රමයෙන් වෘක්ක ක්‍රියාකාරිත්වය අඩාල වීම

(b) මානවයින්ගේ වෘක්ක අක්රමිකත්ව වීමට බලපාන අන්තරාසර්ග ආබාධය නම් කරන්න.

දියවැඩියාව/ මධුමේහය

(v) (a) ආත්‍රොපෝඩාවන්ගේ ස්නායු පද්ධතිය සංවිධානය වී ඇත්තේ කෙසේ දැයි සඳහන් කරන්න.

මොළය සහ ඛණ්ඩික ගැංග්ලියා සහිත උදරීය ස්නායු රජ්ජුව/ රැහැන

(b) පහත සඳහන් එක් එක් ව්‍යුහය සම්භවය වන්නේ මානව කලල මොළයේ කුමන කොටසින් ද?

වැරෝලි සේතුව : ... අපර මොළය

සේතු දේහය : ... පූර්ව මොළය

(B) (i) (a) මිනිසාගේ මස්තිෂ්කයේ ස්නායු සෛල දෙක පිහිටන්නේ කොතැන්හි ද?

මස්තිෂ්ක බාහිකය

/ මතුපිට කොටස / මතුපිට ප්‍රදේශය

1 pt

(b) මිනිසාගේ දර්ශීය ප්‍රතික්‍රියා වාසයක ආවේය සම්ප්‍රේෂණය වන මාර්ගය නිවැරදි අනුපිළිවෙළින් ලියන්න.

(රේඛා - චක්‍රීය මාර්ගය)

- සංවේදී ප්‍රතිග්‍රාහකය → සංවේදී/අභිවාහි නියුරෝනය → අන්තර්භාර නියුරෝනය
↓
කාරකය/ අවයවය/පටකය → වාලක/අපවාහි නියුරෝනය

1 pt

(c) සැබෑ තත්ත්වයට වඩා විකෘති වූ සංජානනය හා සම්බන්ධ, මානව ස්නායු පද්ධතියේ ආබාධය නම් කරන්න.

ප්‍රතිනිරූපණය

1 pt

(ii) (a) මානව දෘෂ්ටිකෝණයේ සෛල සැකැස්ම වඩාත්ම ඇතුළත සෛල ස්තරයේ සිට ආරම්භ කරමින් සඳහන් කරන්න.

ගැංග්ලියා සෛල, ද්විමූල නියුරෝන/ ද්වි මූල සෛල, ප්‍රකාශ ප්‍රතිග්‍රාහක/ යෂ්ටි සහ කේතු, වර්ණධර (අපිච්ඡද) සෛල

1 pt

(b) මානව ද්විතේශ්‍රීය දෘෂ්ටියේදී තනි ප්‍රතිබිම්බයක් සංජානනය වන්නේ කෙසේ ද?

ඇස් දෙකෙන් පැමිණෙන වම්, මධ්‍යම සහ දකුණු දෘෂ්ටි ක්ෂේත්‍ර ප්‍රතිබිම්බ මස්තිෂ්කයේ අපර කපාල කණ්ඩාකාවේදී අතිපිහිත වීම නිසා
(අපර කපාල කණ්ඩාකාව සඳහන් කර නැත්නම් එක් කරුණක් ලෙස සැලකේ.)

2 pts

(iii) ශ්‍රවණයේදී ශබ්දය ලෙස සංජානනය වන්නේ කුමක් ද?

කම්පනය වන වස්තු මගින් බාහිර පරිසරයේ ඇති කරනු ලබන පීඩන තරංග පාරාන්තය වීම නිසා ඇති වන ස්නායු ආවේය

1 pt

(iv) (a) අන්තරාසර්ග ග්‍රන්ථියක් යනු කුමක් ද?

හෝමෝන/ රසායනික පණිවිඩකාරක ප්‍රාථමික කරන විශේෂිත සෛල (කාණ්ඩ) සහිත නිර්නාල ග්‍රන්ථි
(භාල සෛල)

1 pt

(b) මානවයින්ගේ මන්ද කයිරොයිඩකාව ඇති වීමට හේතු සඳහන් කරන්න.

- කයිරොයිඩ හෝමෝන/ T_3 සහ T_4 ප්‍රාථමික වීම ප්‍රමාණවත් නොවීම.
- (පූර්වපිටියුටරියෙන්) TSH නිපදවීම අඩු වීම
- අයඩින් උණකාව

/ T_3 - මධ්‍යම හෝමෝන
 T_4 - නයිට්‍රොසෝන

(කොටස් 3)

3 pts

(v) (a) ප්‍රවේශිකාරක හෝමෝනය මගින් මිනිසාගේ ශුක්‍රාණුජනනය දිරි ගැන්වෙන්නේ කෙසේ ද?

ටෙස්ටොස්ටෙරෝන් සහ අනෙකුත් ඇන්ඩ්‍රෝජන් ප්‍රාචය කිරීම සඳහා ලේඩ් සෛල උත්තේජනය කිරීම.

2 pts

(b) සංසේචිත වීම්බයේ පැමිණීමට පුද්ගලික වීම සඳහා ගර්භාශයක වක්‍රයේදී පරිණත සාමාන්‍ය ස්ත්‍රියකගේ ගර්භාශයේ සිදුවන ප්‍රධාන ව්‍යුහාත්මක වෙනස්වීම් මොනවා ද?

- එන්ඩොමෙට්‍රියම සහ වීම — *endometrium & ovum*
- එන්ඩොමෙට්‍රියමේ ධමනි විශාල වීම
- එන්ඩොමෙට්‍රියමේ ග්‍රන්ථි වර්ධනය වීම

3 pts

(C) (i) (a) සංසේචිත වීම්බය ලබාගැනීම සඳහා ගර්භාශය සකස් කිරීමට දායක වන හෝමෝන දෙක නම් කරන්න.

- ප්‍රොජෙස්ටරෝන්
- ඊස්ට්‍රඩියෝල් / ඊස්ට්‍රජන්

2 pts

(b) මානවයින්ගේ මූත්‍රාශය විකසනය වීම හා සම්බන්ධ හුණු පටලය කුමක් ද?

1 pt

අලිත්ථය

(ii) HIV වලට අමතරව වයිරසයක් මගින් ඇති වන, මිනිසාට ලිංගිකව සම්ප්‍රේෂණය වන ආසාදනයක් නම් කරන්න.

ලිංගාශ්‍රිත හර්පිස් / *genital herpes*

1 pt

(iii) (a) දේහය තුළට ජලය ගෙන ඉන්පසු එය පිටතට විදීම මගින් චලනය වන සත්ත්ව කාණ්ඩයක් නම් කරන්න.

දැල්ලන්

1 pt

(b) කංකාල පේශිවල සාකොමියර කෙටි වීමේදී Ca^{2+} වල කාර්යභාරය කුමක් ද?

ඇක්ටින් (අණු) මත ඇති මයොසින් බන්ධන ස්ථාන නිරාවරණය කිරීම (සඳහා දායක වීම)

1 pt

(iv) (a) මානව හිස්කබලේ කෝටරකවල කෘත්‍යයන් සඳහන් කරන්න.

- කටහඬ අනුනාද කිරීම
- හිස්කබලේ බර අඩු කිරීම

2 pts

(b) බල ග්‍රහණය සඳහා මානවයාගේ පූර්ව ගාත්‍රයේ ඇති ව්‍යුහාත්මක සැකැස්ම කුමක් ද?

හස්තකුර්වොපරි (අස්ථි) සහ ඇගිලි පුරුක් අතර ඇති (අසඬු) සන්ධි

1 pt

(c) සිව්ගෙන සිටින විට මානවයාගේ දේහ ඔර දරා ගන්නා සන්ධිය නම් කරන්න.

උකුළු සන්ධිය/ උරුවස්වියේ හිස (ශ්‍රෝණි මේඛලාවේ උකුළු අස්ථියේ)
ශ්‍රෝණි කෝටරකය සමග තනන (ශ්‍රෝල කුහර) සන්ධිය

(v) (a) ජානයක් යනු කුමක් ද?

1 pt

ජනකයන්ගෙන්/ දෙමාපියන්ගේ සිට ජනිතයන්ට ප්‍රවේණි තොරතුරු සම්ප්‍රේෂණය කරන මූලික ඒකකය/ වර්ණ දේහයක නිශ්චිත පර්යාස පිහිටන DNA හි නියුක්ලියෝටයිඩ අනුපිළිවෙල/ ආවේණියේ මූලික භෞතික හා කාන්‍යමය ඒකකය

1 pt

(b) බෝග ශාකවල විකෘති අභිජනනය යනුවෙන් හැඳින්වෙන්නේ කුමක් ද?

¹ රසායනික හෝ ² භෞතික ක්‍රමවේද භාවිතයෙන් අභිමත විකෘති ප්‍රේරණය කිරීම

2 pts

40 pts x 2.5 = ලකුණු 100

4. (A) (i) කේතනය වන DNA දාම කොටසක, පොලිපෙප්ටයිඩයක් සඳහා නියුක්ලියෝටයිඩ අනුපිළිවෙල සහ එයට අදාළ ඇමයිනෝ අම්ල X රූපසටහනේ දැක්වේ.

(a) X හි නියුක්ලියෝටයිඩ අනුපිළිවෙල Y සහ Z රූපසටහන්වල දැක්වෙන පරිදි ආදේශය මගින් වෙනස් වේ නම් එම විශිෂ්ට ලක්ෂණ විකෘති ආකාර නම් කරන්න.

X : CGTTTTTACCTATATA
Arg Phe Leu Pro Ile

Y : CGTTTTTCACCTATATA
Arg Phe Ser Pro Ile

Z : CGTTTTTTGCCTATATA
Arg Phe Leu Pro Ile

Y : අපගාර්ථක විකෘති

Z : නිහඬ විකෘති

2 pts

(b) X හි දක්වා ඇති කේතනය වන DNA දාම කොටසට අනුරූප වන mRNA නියුක්ලියෝටයිඩ අනුපිළිවෙල ලියන්න.

CGUUUUUUACCUAUA

1 pt

(ii) (a) එක කාණ්ඩයකට වාහකයක් යන්නෙන් අදහස් කරන්නේ කුමක් ද?

අදාළ DNA අණු ඉණනය කළ ක්ලෝනකරණය සඳහා ධාරකයා තුළට රැගෙන යන බැවින්.

(b) ක්ලෝන වාහක සඳහා නිදසුන් දෙකක් දෙන්න.

- ජලාස්මිඩ
- බැක්ටීරියා පාෂාණ ජානී මක
- YACs (යම්ප්ලි ක්ලෝනිංග් වෛසල්)

(iii) පරිසර පද්ධතියක් තුළ ද්‍රව්‍ය ප්‍රතිචක්‍රීකරණය වැදගත් වන්නේ ඇයි?

ජීවීන් සඳහා ලබා ගත හැකි ද්‍රව්‍ය සීමිත වීම/ ජීවීන් මියගිය විට අනෙක් ජීවීන්ට එම ද්‍රව්‍ය නැවත භාවිතයට ගත හැකි වීම.

(iv) උෂ්ණත්වය 35°C හෝ ඊට වැඩි අගයක් දක්වා වැඩි වන බියෝම තුනක් නම් කරන්න. කාන්තාර, වැරදාල්, සෞම්‍ය ක්ලාපික පළල් පත්‍ර වනාන්තර

(v) (a) පෙරළි විවිධත්වයේ ආවාරධර්ම වර්ණාකම් යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ කුමක් ද?

- සියලු ජීවීන්ට ජීවත් වීම සඳහා හිමිකමක් ඇත.
- පැවතිය යුත්තේ කුමන විශේෂයක් ද යන්න තීරණය කිරීමට මිනිස්සුන්ට/ අපට අයිතියක් නැත.

(b) කියෝනෝ සම්ප්‍රතිරෝධීය අරමුණ කුමක් ද?

හරිතාශාර වායු විමෝචනය අඩු කිරීම

(B) (i) පහත සඳහන් එක එකක් ජීවානුකරණය කිරීම සඳහා භාවිත කළ හැකි විශිෂ්ට භෞතික ක්‍රමයක් බැගින් සඳහන් කරන්න.

(a) ආරෝග්‍යකාරී අපද්‍රව්‍ය : හිමිකරණය

(b) ශල්‍යාගාරවල වාතය : පාරජම්බුල/ UV විකිරණය

(c) $0.45 \mu\text{m}$ ට වඩා විශාල ක්ෂුද්‍රජීවී පෙළල අඩංගු එන්සයිම ද්‍රාවණ : පටල පෙරහණ

(d) ආක්‍රමණ ප්‍රති : විවෘත දැල්ල

(ii) පහේ ඇති NO_2^- , NO_3^- වලට සම්ප්‍රතිකරණය කරන රසායනික ස්වයංපෝෂී බැක්ටීරියා ගණයක් නම් කරන්න.

Nitrobacter

Nitrobacter (sp) - @ වායු තුළ

(iii) මයිකොප්ලාස්මාවන් සහ ඒක සෛලික ප්‍රෝටිස්ටාවන් යන කාණ්ඩ දෙකෙහිම ඇති ග්වස්ත ආකාර දෙකක් සඳහන් කරන්න.

- ස්වායු / අනායු ජායු
- වෛකල්පික නිර්වායු

2pts

(iv) බැක්ටීරියාවල සෛල හැඩය නිරීක්ෂණය කිරීම සඳහා භාවිත කරනු ලබන සරල වර්ණකයක් නම්

මෙතිලින් බ්ලූ / ක්‍රිස්ටල් වයලට් / සැරරනින්

1pt

(v) ජීවානුභරණය කරන ලද සතියක පෝෂ්‍ය ඒහාර සහිත පෙට්‍රි දිසි කට්ටල දෙකක් සහ පිනෝල් ද්‍රාවණයක් සිතියමකට ලබා දී ඇත්නම්, වාතයේ සිටින ක්ෂුද්‍රජීවීන්ට පිනෝල්වල බලපෑම පරීක්ෂා කිරීම සඳහා අනුගමනය කළ යුතු ක්‍රියාමාර්ගය තවදුරටත් අනුපිළිවෙළින් ලියන්න.

- පෙට්‍රි දිසි කට්ටල දෙකෙහි විනාඩි දහයක් (පමණ) වාතයට නිරාවරණය කිරීම.
- එක් පෙට්‍රි දිසි කට්ටලයක් පිනෝල් වලින් සෝදා වසන්න.
- අනෙක් කට්ටලය වසන්න/ වසා තබන්න.
- පැය 24 - 48 කට පසු කට්ටල දෙකෙහිම බැක්ටීරියා සනාථය/ කොළනි සංඛ්‍යාව නිරීක්ෂණය කරන්න.

3 2, 3 නැවත හැර.

4pts / 0pts

(C) (i) (a) සාගර තුළ ජීවත්වන මෙතනොප්‍රෝට්ස් ක්ෂුද්‍රජීවීන්ගේ කාර්යභාරය කුමක් ද?

වායුගෝලයට නිදහස් වීමට ප්‍රථම මිනෙන් පරිභෝජනය කිරීම/ සාගරයේ නිපදවෙන මිනෙන් (80% ක් පමණ) පරිභෝජනය කිරීම.

1pt

(b) ඖෂධවලට දිලීරක මූල ප්‍රයෝජනවත් වන්නේ කෙසේ ද?

- පෝෂක/ ජලය/ ඛනිජ ලබා ගත හැකි මතු පිට/ පෘෂ්ඨ ප්‍රමාණය වැඩි කිරීම
- මුල්වලට ලඟා විය නොහැකි පසේ ඇති කුඩා සිදුරු තුළට ලඟා වීම
- අවල පෝෂක/ P/ Zn/ Cu ලබා ගැනීම වේගවත් කිරීම / වැඩි කිරීම.

3pts

(ii) (a) මානව ඉන්සියුලින් නිපදවීම සඳහා භාවිත කරනු ලබන ජාන විකරණයට භාජනය කරන ලද ක්ෂුද්‍රජීවී විශේෂ දෙකක් නම් කරන්න.

Escherichia coli
Saccharomyces cerevisiae

E. coli
S. cerevisiae

2pts

(b) සමහර මිනිස් ජලාශවල ඇල්ගී අතිගහත ඇති වීමට හේතුව සඳහන් කරන්න.

ජලාශවල අධික ලෙස ගොස්පේට් සහ නයිට්‍රේට් එක් වීම

2pts

(සුපෝෂණය ලියා ඇති විට එක් කරුණක් ලෙස සලකන්න.)

(iii) (a) පානීය ජලය පිරියම් කිරීමේ සමහර පිරියතවල සක්‍රීය කරන ලද කාබන් භාවිත කරන්නේ ඇයි?
විෂ රසායනික ද්‍රව්‍ය ඉවත් කිරීම

- (b) පානීය ජලයේ කෝලිගෝම් බැක්ටීරියා තිබීම මගින් පෙන්නුම් කෙරෙන්නේ කුමක් ද?
- මළ ද්‍රව්‍යවලින් දූෂිත වීම / ප්‍රදූෂණය වීම.
 - ව්‍යාධිජනක ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් මගින් අපවිත්‍ර වීම/ පැවතීමේ විභවය

(ඕනෑම 1 ක්)

(iv) (a) පහත දැක්වෙන ආහාරවල තරක් වීම සිදු කරන ක්ෂුද්‍රජීවීන් ආකාරයක් බැගින් නම් කරන්න.
4°C හි ගබඩා කරන ලද ආහාර : ශීතකාමී බැක්ටීරියා
සීනි සහිත ආහාර : ආස්ත්‍රිතකාමී/ශුෂ්කකාමී පුස්/යිස්ට

(b) *Aspergillus flavus* මානවයින් තුළ ආහාර විෂ වීම සිදු කරන්නේ කෙසේ ද?
ඇල්ලවොක්සින් නිපදවීම මගින්

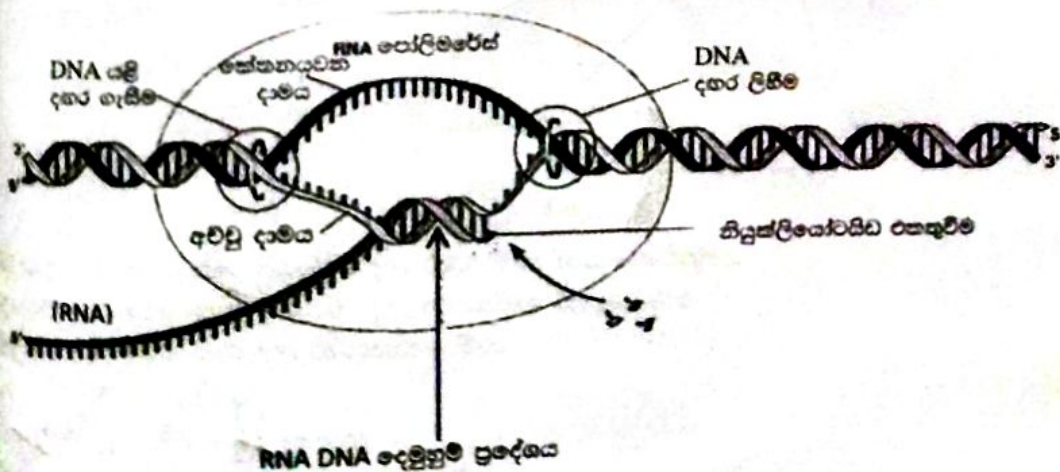
(v) නැනෝ වෛද්‍ය විද්‍යාවේදී නැනෝ සංවේදක උපකරණවල භාවිත දෙකක් සඳහන් කරන්න.

- රුධිර පීඩනය පරීක්ෂා කිරීමට/ නියාමනය කිරීමට
- රුධිරයේ ඔක්සිජන් මට්ටම නියාමනය කිරීමට
- හෝමෝන සාන්ද්‍රණය නියාමනය කිරීමට

(ඕනෑම 2 ක්) 2pt

40 pts x 2.5 = ලකුණු 100

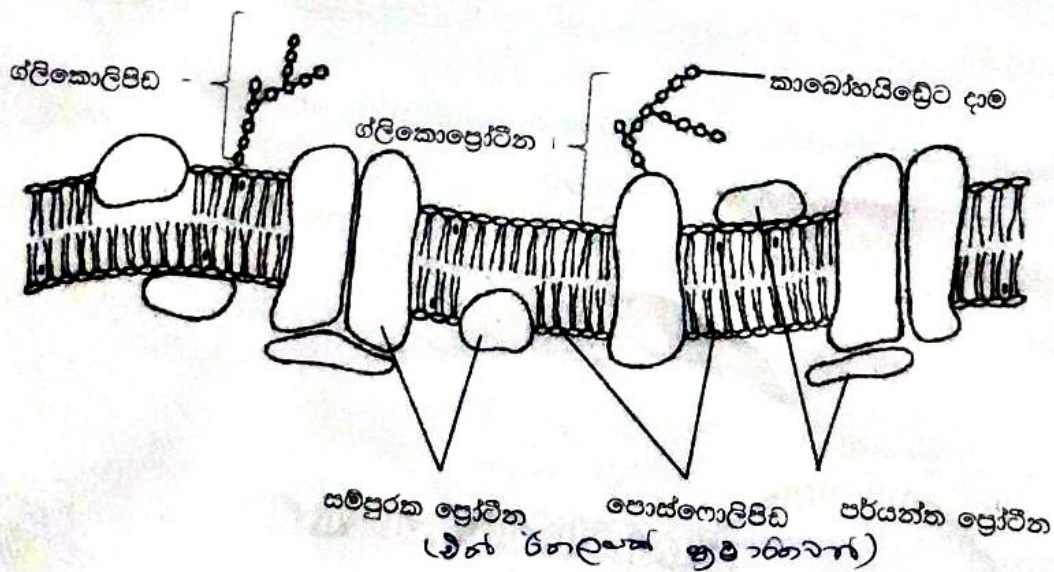
5. (a) සුකාරියෝටාවන්ගේ පොලිපෙප්ටයිඩ සංශ්ලේෂණයේ ප්‍රතිලේඛන ක්‍රියාවලිය විස්තර කරන්න.
1. මෙය පොලිපෙප්ටයිඩ සංශ්ලේෂණයේ ආරම්භක පියවරයි.
 2. මෙම ක්‍රියාවලියේදී DNA හි නියුක්ලියෝටයිඩ අනුපිළිවෙල/ අනුක්‍රමය mRNA අනුවකට පිටපත් කිරීම සිදු වේ.
 DNA 26 ආකෘති 4 කොටස් වන නිමැවුණු නැම.
 - 3,4,5 ආරම්භ කිරීම, දිගු වීම සහ සමාප්තිය යි.
 6. ආරම්භ කිරීම විශිෂ්ට ස්ථානයකදී/ ප්‍රාරම්භක ස්ථානයකදී/ ප්‍රාරම්භකයේදී සිදු වේ.
 7. මෙම ස්ථානයේ ප්‍රතිලේඛන ආරම්භක ස්ථානය සහ වෙනත් නියුක්ලියෝටයිඩ පවතී.
 8. DNA වල එක් දාමයක් පමණක් (ප්‍රතිලේඛනය සඳහා) අවිච්ඡින්න ලෙස ක්‍රියා කරයි.
 - 9,10 RNA පොලිමරේස්/ ඔහු අවයවීකරණය කරන එන්සයිමය ප්‍රාරම්භක ස්ථානයට, නිවැරදි දිශානතියක් ඇතිව බැඳී.
 11. DNA දාම දෙකෙහි දඟරය ලිහයි.
 12. (දිගුවීමේදී) RNA පොලිමරේස් DNA අවිච්ඡින්න දාමය මතට අනුපූරක රයිබෝනියුක්ලියෝටයිඩ එකතු කිරීම ආරම්භ කරයි/ එකතු කරයි.
 13. 5' සිට 3' දිශාවට ය.
 14. RNA පොලිමරේස් ඉදිරියට චලනය වන අතර,
 - 15,16,17 DNA දාම ලෙහි, අවිච්ඡින්න දාම නිරාවරණය වී, රයිබෝනියුක්ලියෝටයිඩ සමග යුගලනය වීමට ඉඩ සැලසේ.
 18. මෙය (ප්‍රතිලේඛනයේ) සමාප්ති ස්ථානයට ලඟා වනතුරු අඛණ්ඩව සිදු වේ.
 19. DNA දාම දෙක අනෙක් අන්තයෙන් යළි දඟර වැටේ.
- (නව mRNA / පූර්ව mRNA සංශ්ලේෂණය වූ විට RNA පොලිමරේස් DNA අවිච්ඡින්න නිදහස් කරයි/ RNA පොලිමරේස් ගැලවී වැටෙයි.)

සම්පූර්ණයෙන් නම්කරන ලද නිවැරදි රූප සටහන : ලකුණු 05 යි
 අර්ධ ලෙස නම්කරන ලද නිවැරදි රූප සටහන : ලකුණු 03 යි
 නම් නොකරන ලද රූප සටහන : ලකුණු නැත

(b) සජීවී සෛලයක ජලාස්ම පටලයේ ව්‍යුහය පැහැදිලි කරන්න.

1. ජලාස්ම පටලයේ ව්‍යුහය තරල වීරිත්‍ය ආකෘතිය මගින් පැහැදිලි කෙරේ.
2. ජලාස්ම පටලය ප්‍රධාන වශයෙන් පොස්පොලිපිඩ හා ප්‍රෝටීන්වලින් සෑදී ඇත.
3. පොස්පොලිපිඩ ද්විත්ව ස්තරයක් ලෙස සැකසී ඇත.
- 4.5 ඒවා පිටතට මුහුණලා ඇති (ජලකාමී) හිසකින් සහ
- 6.7 ඇතුළු දෙසට මුහුණලා ඇති (ජලවිරෝධී) වලිගයකින් සමන්විත ය.
- 8.9 ප්‍රෝටීන අණු/ සම්පූර්ණ ප්‍රෝටීන අහඹු ලෙස , පටලය/ලිපිඩ ද්විත්ව ස්තරය තුළ ගිලී ඇත.
- 10,11 සමහර (සම්පූර්ණ) ප්‍රෝටීන පටලය තුළින් සම්පූර්ණයෙන් විනිවිද යන අතර, ඒවා තීරයක් පටල ප්‍රෝටීන ලෙස හැඳින් වේ.
12. (බොහොමයක්) තීරයක් පටල ප්‍රෝටීන (ජලකාමී) නාලිකා සහිත ය.
13. සමහර (සම්පූර්ණ) ප්‍රෝටීන පටලයේ කොටසක් තුළින් පමණක් විනිවිද යයි./ හානිකර ගිලී ඇත.
- 14,15,16 සමහර ප්‍රෝටීන නොගිලුණු ලිපිල්ව බැඳුණු ඒවා වන අතර ඒවා පර්යන්ත ප්‍රෝටීන ලෙස හැඳින් වේ.
- 17,18 (කෙටි ශාඛනය වූ) කාබෝහයිඩ්‍රේට් ප්‍රෝටීන සහ ලිපිඩ සමඟ බැඳී
- 19,20 ග්ලයිකොප්‍රෝටීන සහ ග්ලයිකොලිපිඩ සාදයි

සම්පූර්ණයෙන් නම්කරන ලද නිවැරදි රූප සටහන : ලකුණු 05
අර්ධ ලෙස නම්කරන ලද නිවැරදි රූප සටහන : ලකුණු 03
නම් නොකරන ලද රූප සටහන : ලකුණු නැත

$$\begin{aligned}
 & 19 \\
 & \text{කරුණු } 24 + 20 = 44 \quad 39 \\
 & \text{විනැම කරුණු } 35 \times 04 = \text{ලකුණු } 140 \\
 & \text{සම්පූර්ණයෙන් නම් කළ නිවැරදි} \\
 & \text{රූප සටහන් දෙකට } (5 \times 2) = \text{ලකුණු } 10 \\
 & \text{එකතුව ලකුණු} = 150
 \end{aligned}$$

6. පළිබෝධයන් සහ ව්‍යාධිජනකයන්ට එරෙහිව ශාක දත්වන ආරක්ෂක යන්ත්‍රණ විස්තර කරන්න.

1. සමහර ආරක්ෂක යන්ත්‍රණ ශාඛවල පෙර සිට පැවත එන ඒවා වන අතර

2. සමහර ඒවා (පළිබෝධකයන් හා ව්‍යාධිජනකයන් මගින්) ප්‍රේරණය වන ඒවා වේ.

3,4 මේවා ව්‍යුහමය¹ හා රසායනික² ආරක්ෂක යන්ත්‍රණ වේ.

ආරක්ෂක යන්ත්‍රණවලට පහත සඳහන් දෑ අයත් වේ.

5. අපිවර්මය කිබීම;

6. අපිවර්මීය සෛල තදින් ඇසිරී කිබීම;

7. උච්චර්මය/ ඉටි ස්තර කිබීම;

8,9 ඉටිවල ප්‍රමාණය¹ හා තත්ත්වය²;

10,11 අපිවර්මීය සෛලවල බිත්තියේ ව්‍යුහය¹ හා සන්නිවේදන²;

12,13,14 ප්‍රතිකාරවල ප්‍රමාණය¹, ඒවා පිහිටා ඇති ස්ථානය² හා ඒවායේ හැඩය³;

15,16,17 කටු, තුණ්ඩ සහ ප්‍රිකෝම කිබීම;

18,19 වල්කය¹ හා ජේදස්තරය² සෑදීම; / කැපීම

20,21 සුබෝධිත නැමති ඉටිමය ද්‍රව්‍ය කිබීම;

22. (අරටුවේ) රෙසින කිබීම/ තැන්පත් වීම;

23. සෛල බිත්තියේ රූප විද්‍යාත්මක/ ව්‍යුහමය වෙනස් වීම;

24. ද්විතියික පරිවෘත්තිජ කිබීම/ නිපදවීම;

25,26 එනම්, විෂ(රසායනික) සංයෝග නිදසුන්: සයනොජෙතික් ග්ලයිකොසයිඩ,

27,28 ඇල්කලොයිඩ, නිදසුන්: නිකොටින්,

29,30 ෆිනෝලික සංයෝග, නිදසුන්: ෆ්ලැවනොයිඩ,

31,32 ලිෂ්නින් හා ටැනින්,

33,34,35 ටර්පිනොයිඩ නිදසුන්: ඇසිඩයක්වත් සහ ලෙක්ටින්,

36,37,38 දිලීර සෛල බිත්ති බිඳහෙලන හෝ කෘමි අවයවලට හානි කරන එන්සයිම නිපදවීම.

7. (a) මානව පෝෂණයේදී අත්මාවේ කාර්යභාරය කෙටියෙන් විස්තර කරන්න.

- 1,2. පිත් ¹ලවණ සහිත පිත ප්‍රාවය/ සංශ්ලේෂණය කරයි.
- 3,4 මේද ජීරණයට හා අවශෝෂණයට උදව් වේ.
5. ඒ තෙලෝදකරණය මගිනි.
6. (දේහය පුරා) පෝෂක බෙදා හැරීම යාමනය කරයි.
- 7,8. රුධිරයේ ඇති අතිරික්ත ග්ලූකෝස්, ග්ලයිකොජන් ලෙස ගබඩා කරයි.
9. අවශ්‍ය වූ විට ග්ලයිකොජන් ග්ලූකෝස් බවට (ආපසු) බිඳ හෙලයි.
10. මේද ද්‍රාව්‍ය විටමින්/ විටමින් A,D,E,K,
11. ජලයේ ද්‍රාව්‍ය (සමහර) විටමින්/ විටමින් B12 සහ
12. යකඩ (Fe)/ කොපර් (Cu) ගබඩා කරයි.
- 13,14 මේදය ගබඩා කරන අතර අවශ්‍ය වූ විට (සංචිත) මේදය බිඳහෙලයි.
15. අත්‍යවශ්‍ය නොවන ඇමයිනෝ අම්ල සංශ්ලේෂණය කරයි.

(b) මිනිසාගේ ජීරණය යාමනය වන්නේ කෙසේ දැයි පැහැදිලි කරන්න.

- 1,2. ස්නායුක යාමනය හා අන්තරාසර්ග යාමනයෙන් සිදු වේ
3. ස්නායුක යාමනය, ස්නායුක ප්‍රතික මගින් සිදු වේ.
4. නිදසුන් : මුඛයට ආහාර ලඟා වූ විට බේටය ප්‍රාවය වේ.
5. ආහාර අමාශයට ලඟා වූ විට අමාශ බිත්ති ඇදේ.
- 6,7. එවිට අමාශයික යුෂය නිදහස් වීම හා මත් ගැම උත්තේජනය වන අතර,
8. ගැස්ට්‍රින් ද නිදහස් වේ./ *ග්‍රෝස්*
9. ආමාශයික යුෂය නිපද වීම ගැස්ට්‍රින් මගින් උත්තේජනය වේ.
- 10,11. ආමලසයේ ඇති මේද අම්ල හෝ ඇමයිනෝ අම්ල මගින්
- 12,13,14 ග්‍රහනියෙන් කොලිසිස්ටොකයිනින් හා සිකුටින් නිදහස් කිරීම ක්‍රියාත්මක කෙරේ./ *ක්‍රොමො ක්‍රම* උත්තේජනය කෙරේ.
- 15,16. කොලිසිස්ටොකයිනින් මගින් පිත්තාශයෙන් පිත ²නිදහස් කිරීම *ප්‍රාවය වීම* උත්තේජනය කෙරේ./ ක්‍රියාත්මක කෙරේ.
- 17,18 එසේම අග්න්‍යාශයෙන් ජීරණ එන්සයිම නිදහස් කිරීම *ක්‍රොමො ක්‍රම* උත්තේජනය කෙරේ./ ක්‍රියාත්මක කෙරේ.
- 19,20 අග්න්‍යාශයෙන් HCO_3 නිදහස් කිරීම *ක්‍රොමො ක්‍රම* සිකුටින් මගින් උත්තේජනය කෙරේ.
- 21 ආමලසයේ මේද අධික විට අමාශය තුළ ජීරණය සෙමින් සිදු වේ.
- 22,23 ඒ කොලිසිස්ටොකයිනින් සහ සිකුටින් ඉහළ මට්ටමක පැවතීම නිසා ය.
- 24,25 මේ නිසා ආමාශයික යුෂ ප්‍රාවය වීම සහ ක්‍රමානුචනය නිශේධනය වේ.

කරුණු $15 + 25 = 40$

මින්දාම කරුණු $37 \times 4 = 148$

කරුණු 37 ට වඩා වැඩි නම්, ලකුණු 02 ක් එකතු කරන්න.

උපරිම ලකුණු $= 150$

8. (a) ගර්භණීභාවයේ දෙවැනි සහ තෙවැනි ත්‍රෛමාසිකවලදී මානව හූණයේ සිදුවන ප්‍රධාන වෙනස්වීම් වෙත වෙනම කෙටියෙන් විස්තර කරන්න.

දෙවැනි ත්‍රෛමාසිකය

1. අවයව පද්ධති සම්පූර්ණයෙන් විකසනය වී ඇත.
2. හූණය හොඳින් මානව ලක්ෂණ පෙන්වයි.
3. හූණය 30 cm (පමණ) දිගට වැඩේ.
4. හූණය ඉතා ක්‍රියාකාරී ය.

තුන්වන ත්‍රෛමාසිකය

5. හූණය වේගවත්ව වර්ධනය වේ.
6. (සියලුම) අවයව පද්ධතින් පාහේ සම්පූර්ණයෙන් ම ක්‍රියාකාරී වේ.
- 7,8. හූණයේ දිග 30 cm සහ බර 3-4 kg (පමණ) වේ.
- 9,10. ගර්භාශය තුළ අවකාශය හූණය මගින් පිරී ඇත. (එබැවින්) හූණ චලන/ ක්‍රියාකාරීත්වය අඩු වේ.

(b) මානවයින්ගේ නිසරුභාවයේ ගැටලු විසඳාගැනීම සඳහා භාවිත කළ හැකි නවීන ප්‍රජනක තාක්ෂණය පැහැදිලි කරන්න.

- 1,2,3 නවීන ප්‍රජනක තාක්ෂණයට හෝමෝනමය ප්‍රතිකාර, ශල්‍යකර්ම සහ අධාරක ප්‍රජනක තාක්ෂණික ක්‍රම අයත් වේ.
- 4,5. හෝමෝන ප්‍රතිකාර නිසරු පිරිමින්ගේ ශුක්‍රාණු නිපදවීම වැඩි කිරීමට සහ නිසරු කාන්තාවන්ගේ ඩිම්බ නිපදවීම වැඩි කිරීමට භාවිත වේ.
- 6,7. නියමාකාරව නොසැකසුණු ප්‍රජනක නාල නිවැරදි කිරීම හා අවහිරතා නිවැරදි කිරීම ශල්‍ය කර්ම මගින් සිදු කරනු ලබයි.
- 8,9. නාලස්ථව සිදු කරන සංසේචනය/ IVF ක්‍රියාවලිය (දරුවෙකු) පිළිබඳ ගැනීමට අවකාශ සලසයි.
- IVF ක්‍රියාවලියේදී
- 10,11. ඩිම්බ කෝෂයකින් ඉවත් කර ගත් ඩිම්බ සෛලයක් (පුරුෂයෙකුගෙන් ලබාගත්) ශුක්‍රාණුවක් සමග
- 12,13 විද්‍යාගාර තත්ත්ව යටතේ සංසේචනය වීමට සලසයි.
- 14,15. (අවම වශයෙන්) සෛල අටක් වන අවස්ථාව තෙක් සංසේචිත ඩිම්බය බීජාණු සමග සලස්වයි.
- 16,17. කාන්තාවගේ ගර්භාශයේ කලලය අධිරෝපණය කර/ කලලය ගර්භාශයකට මාරු කර අධිරෝපණය වීමට සලස්වා, විකසනය වීමට ඉඩ සලසයි.
18. අග්‍රදේහ ප්‍රතික්‍රියාව සිදුවීම අවශ්‍ය බැවින්.
- 19,20. එක් ඩිම්බ සෛලයක්/ අණ්ඩ සෛලයක් සංසේචනය කිරීම සඳහා දහස් ගණනක් ශුක්‍රාණු/ ශුක්‍රාණු 50,000 - 100,000 අවශ්‍ය ය.
- 21,22. අන්ත:සෛලීය ශුක්‍රාණු නික්ෂේපන ක්‍රමය/ ICSI ක්‍රමය පිරිමින්ගේ වද භාවය සඳහා හඳුන්වා දුන් ක්‍රමයකි.
- 23,24 පරිණත ශුක්‍රාණුවල යම් අසාමාන්‍යතාවක් හෝ සංඛ්‍යාවේ අඩුවක් ඇත්නම් මෙය සිදු කෙරේ.
- 25,26,27 සම්පූර්ණ ශුක්‍රාණුව හෝ ප්‍රාක් ශුක්‍ර න්‍යෂ්ටිය කාන්තාවගේ ඩිම්බ කෝෂයෙන් ඉවත් කරන ලද.
- 28,29 ඩිම්බ සෛලයක සෛලජලාස්මයට (සෘජුව) නික්ෂේපණය කරනු ලැබේ.
30. (ICSI සඳහා) අවශ්‍ය වන්නේ එක් ඩිම්බ සෛලයක් සඳහා තෝරාගත් එක් ශුක්‍රාණුවක් පමණි.

කරුණ $10 + 30 = 40$
 ඕනෑම කරුණ $37 \times 4 =$ ලකුණු 148
 කරුණු 37 ට වඩා වැඩි නම්, ලකුණු 02 ක් එකතු කරන්න.
 උපරිම ලකුණු $= 150$

9. (a) පරිසරයේ වාතයේ වායු පැහැදිලි කරන්න.

1,2. මෙය නිරීක්ෂණ සහ ඒවායේ අර්ථකථන මත පදනම් වේ.

නිරීක්ෂණ

3. ගහනයක් (ගහනයක සමාජයයන්) (ආවේණික) ගතිලක්ෂණවලින්/ ලක්ෂණවලින් විවිධවේයි.

ගහනයක සමාජයයන් (ප්‍රවේණික) විවිධත්වයක් පෙන්වයි

4. පරිසරයට දරාගත හැකි ප්‍රමාණයට වඩා වැඩි ජනිතයන් සංඛ්‍යාවක් නිපදවයි. / දැක්මක් සහිත

අර්ථකථන:

5,6. ඇතැම් ගති ලක්ෂණ නොනැසී පැවතීමට සහ ප්‍රජනනයට වඩාත් හොඳී හැකියාවක් ලබාදේ. ඉහළ විභවතාවක් පෙන්වයි.

7. ඔවුන් වැඩි ජනිතයන් සංඛ්‍යාවක් නිපදවන අතර.

8,9 (පරම්පරා කිහිපයක් ඔස්සේ) ගහනයක වාසිදායක ලක්ෂණවල වැඩි වීමක් සිදුවේ. ඒ පැවැත්මට හා ප්‍රජනනයට හැකියාවක් ඇති හිතකර ප්‍රභේදන නිසා ය.

හිතකර ලක්ෂණ වන්නේ

10,11,12. විලෝපිතයන්ගෙන් බේරීම/ආරක්ෂා වීම; හොඳික සහ පිඩාකාරී තත්ත්වලට ඔරොත්තු දීම;

13,14 ආහාර ලබා ගැනීම; රෝගවලට ප්‍රතිරෝධතාව දැක්වීම;

15,16 සංස්ථිත සම්භාවිතාව සහ නිපදවන ජනිතයන් සංඛ්‍යාවයි.

17. (ඒකයිකයින් අතර) තරඟයක් ඇති අතර.

18. උචිත ජීවිතයේ උත්තතිය/ උච්ඡෝන්නතිය සිදු වේ.

19. හිතකර ලක්ෂණවල ස්වභාවික වරණය සිදු වේ.

20. (එමනිසා) මෙම වායු ස්වභාවික වරණ වායු ලෙස ද හැඳින් වේ.

(b) ගෝලීය උෂ්ණුම සඳහා දායක වන සාධක කෙටියෙන් සාකච්ඡා කරන්න.

1. (වායුගෝලයට) හරිතාගාර වායු/ GHGs විමෝචනය/ වායුගෝලයේ

හරිතාගාර වායු/ GHGs සාන්ද්‍රණය ඉහළ යාම ප්‍රධාන හේතුව/සාධකය වේ.

2. මෙය සිදුවන්නේ CO₂ විමෝචනය/වායුගෝලයේ CO₂ මට්ටම ඉහළ යාම මගිනි.

3,4,5. එය පොසිල ඉන්ධන, සහ අපද්‍රව්‍ය සහ වනාන්තර දහනය හේතුවෙන් සිදු වේ.

6. මීතේන්/ CH₄ විමෝචනය/ CH₄ ප්‍රමාණය ඉහළ යාම;

7. මෙය සිදුවන්නේ පොහොර/ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණයේදී සිදුවන නිර්වායු විශෝජනය,

8,9. ගව පාලනය/ ආන්ත්‍රික පැසීම සහ වී වගාව මගිනි.

10. N₂O විමෝචනය/ N₂O මට්ටම ඉහළ යාම;

11. මෙය සිදු වන්නේ පොහොර නිෂ්පාදනය/ පොහොර භාවිතය,

12. නයිට්‍රික් අම්ල නිෂ්පාදනය,

13. අභ්‍යන්තර දහන එන්ජින්වල පොසිල ඉන්ධන දහනය මගිනි.

14. කාර්මික වායු/ PFCs / පර්ෆ්ලුරොකාබන්/ HFCs / හයිඩ්‍රො පර්ෆ්ලුරොකාබන් / SF₆/ සල්ෆර් හෙක්ෆ්ලෝරයිඩ් විමෝචනය/ මට්ටම ඉහළ යාම;

15. කළු කාබන් අංශු පහළ වායු ගෝලයේ අවලම්බනය වීම/ වැඩි වීම

16. මෙය සිදුවන්නේ පොසිල ඉන්ධනවල/ වෙනත් කාබනික ද්‍රව්‍යවල අසම්පූර්ණ දහනය නිසා ය.

17. කාබන් ඩිවිෂ්ක කර ගැනීමේ ධාරිතාව/ වායුගෝලයේ CO₂ ඉවත් කිරීම අඩු වීම;

18. මෙය සිදුවන්නේ වනනරණය/ වෘක්ෂලතා ආවරණය අඩු කිරීම සහ,

19,20 මීතේන් ස්තරය ක්ෂය වීම නිසා ශාකජලවාංග විනාශ වීම මගිනි.

කරුණ 20 + 20 = 40

මහාම කරුණ 37 x 4 = ලකුණු 148

කරුණ 37 ට වඩා වැඩි නම්, ලකුණු 02 ක් එකතු කරන්න

ලපරිම ලකුණු = 150

0. සහන සඳහන් ඒවා ගැන කෙටි සටහන් ලියන්න.

(a) මානව ලිංග-ප්‍රතිබද්ධ ලක්ෂණ

01. මේවා ලිංග වර්ණ දේහ/ X හා Y වර්ණදේහ මත පිහිටා ඇති/ මගින් ප්‍රකාශ වන/ මගින් රැගෙන යන ලක්ෂණ ය.
02. X වර්ණ දේහ මගින් ප්‍රකාශ වන/ රැගෙන යන ලක්ෂණ, X - ප්‍රති බද්ධ ලක්ෂණ වන අතර,
03. එම ජාන X - ප්‍රතිබද්ධ ජාන ලෙස හැඳින් වේ.
04. Y - වර්ණ දේහය මගින් ප්‍රකාශ වන/ රැගෙන යන ලක්ෂණ, Y - ප්‍රතිබද්ධ ලක්ෂණ වන අතර,
05. එම ජාන Y - ප්‍රතිබද්ධ ජාන ලෙස හැඳින්වේ.
06. ස්ත්‍රීන් තුළ X - ප්‍රතිබද්ධ නිලීන ලක්ෂණ/ ආබාධ ප්‍රකාශ වීම ඒවායේ සමයුග්මක තත්ත්වයේදී (පමණක්) සිදු වේ.
07. පුරුෂයන්ගේ X - ප්‍රතිබද්ධ නිලීන ඇලීල එකක් පමණක් වුවද ප්‍රකාශ වේ. *එක් X වර්ණදේහයක් පමණක් තුළ රහස්‍ය ජීවිතයක් X ප්‍රකාශ කරන ලක්ෂණයක් ප්‍රදානය කරයි.*
- 08,09 නිදසුන් : රතු කොළ වර්ණාන්ධතාව සහ හිමොෆිලියාව
10. රතු කොළ වර්ණාන්ධතාවේදී රතු සහ කොළ වර්ණ වෙන් කර හඳුනා ගැනීම අපහසු වේ.
- 11,12. හිමොෆිලියාවේදී, (තුචාල විමකදී) රුධිර කැටි සෑදීම ප්‍රමාද වේ. ඒ රුධිර කැටි ගැසීමට අවශ්‍ය ප්‍රෝටීන (එකක් හෝ කිහිපයක්) නැති වීම නිසා ය.
- 13,14. Y - ප්‍රතිබද්ධ ලක්ෂණ/ ආබාධ සම්ප්‍රේෂණය වී ප්‍රකාශයට පත් වන්නේ පුරුෂයන් තුළ පමණි.
15. නිදසුන් : සාමාන්‍ය ශුක්‍රාණු නිෂ්පාදනය කිරීමේ නොහැකියාව

(b) ප්‍රියෝන

01. වෛරසවලට වඩා ප්‍රමාණයෙන් කුඩා ය.
- 02,03. ප්‍රියෝන ප්‍රෝටීනමය, ආසාදක අංශු වේ.
04. ඒවා න්‍යෂ්ටික අම්ල රහිත ය.
05. ප්‍රෝටීන සඳහා කේත සපයන ධාරක ජානවල උපකාරයෙන් ඒවාට ප්‍රතිවලින විය හැකි ය.
- 06,07,08. ප්‍රියෝන නිසා ස්නායු සම්බන්ධ රෝග සමහර සත්වයන් හා මැමේලියාවන් තුළ ඇති වේ.
09. නිදසුන් : Transmissible Spongiform Encephalopathies (TSEs)/ මොලයේ විශාල රික්තක ඇති වීම නිසා ස්පෝන්ජිමය ස්වරූපයක් ඇති වීම
10. උමතු ගව රෝගය
11. (මිනිසාගේ) Creutzfeldt-Jakob disease (CJD)
12. මිනිසාගෙන් මිනිසාට රෝග සම්ප්‍රේෂණය වීමට මේවා දායක වේ.
13. ඒ ආසාදිත රුධිරය පාරවිලයනය සහ
14. ප්‍රියෝන ආසාදිත අවයව/ පටක බද්ධ කිරීම මගිනි.

(c) මූලික සෛලවල භාවිත

01. (වර්ධනය වන නිරෝගී) මූලික සෛල උපත් ආබාධ හඳුනා ගැනීමට/ අවබෝධ කර ගැනීමට සහ
02. උපත් ආබාධවලට ප්‍රතිකර්ම කිරීමට භාවිත කරනු ලැබේ.
03. ජාන වෙනස් කිරීම (ජාන සැපයීම) සඳහා/ ජාන විකිත්සාවේදී;
04. විද්‍යාගාර තුළදී පූර්ණ පටක නිර්මාණය කිරීම/ පටක ඉංජිනේරු තාක්ෂණය සඳහා,
05. හානි වූ පටක පිළිසකර කිරීම/ හෘද පේශි පිළිසකර කිරීම සඳහා;
06. හානි වූ සුෂුම්නා ස්නායු පිළිසකර කිරීම සඳහා භාවිත කෙරේ.
07. (ගැලපෙන ප්‍රතිශක්තිකරනයක් ඇති නිරෝගී දායකයකුගේ ඇට මිදුණුවලින් ලබා ගනී) රුධිර මූලික සෛල/ හිමොපොයිටික් මූලික සෛල ලියුකේමියා රෝගීන්ගේ ඇට මිදුණු ප්‍රතිපූර්ණය සඳහා යොදා ගනී.
- 08,09. එසේම ආසාදය, හෘද රෝග
- 10,11 පාකිත්සන් රෝගය, ඇල්සයිමර් රෝගය සහ
12. දියවැඩියාව වැනි රෝගවලට ප්‍රතිකාර කිරීමට භාවිතා කරනු ලැබේ.

$$\begin{aligned}
 &\text{කරුණ} \quad 15 + 14 + 12 = 41 \\
 &\text{මනුෂ්‍ය කරුණ} \quad 37 \times 4 = \text{ලකුණු} \quad 148 \\
 &\text{කරුණ} \quad 37 \text{ ට වඩා වැඩි නම්, ලකුණු} \quad 02 \text{ ක් එකතු කරන්න.} \\
 &\text{ලපරිම ලකුණු} \quad = 150
 \end{aligned}$$

